

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

17. september 2020*

Apellatsioonkaebus – Institutsiooniline õigus – Euroopa Parlamendi liige – Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokoll – Artikkel 8 – Parlamendiliikme puutumatus – Parlamendiliikme kohustustega mitteseotud tegevus – Postitus parlamendiliikme Twitteri kontol – Artikkel 9 – Parlamentaarne puutumatus – Ulatus – Parlamendiliikmelt puutumatus e äravõtmise otsus

Kohtuasjas C-12/19 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 7. jaanuaril 2019 esitatud apellatsioonkaebus,

Mylène Troszczynski, elukoht Noyon (Prantsusmaa), esindaja: advokaat F. Wagner,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Parlament, esindajad: S. Alonso de León ja C. Burgos,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president M. Vilaras, kohtunikud S. Rodin, D. Šváby, K. Jürimäe ja N. Piçarra (ettekandja),

kohtujurist: P. Pikamäe,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 2. aprilli 2020. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

- 1 Apellatsioonkaebusega palub apellant tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 8. novembri 2018. aasta otsuse Troszczyński vs. parlament (T-550/17, ei avaldata, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2018:754), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi, milles ta palus tühistada Euroopa Parlamendi 14. juuni 2017. aasta otsuse, millega võeti temalt ära parlamendiliikme puutumatus (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Õiguslik raamistik

- 2 EL lepingule ja EL toimimise lepingule lisatud protokoll nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta (ELT 2016, C 202, lk 266, edaspidi „protokoll“) artiklis 8 on ette nähtud:

„Euroopa Parlamendi liikmeid ei või üle kuulata, nende suhtes tõkendit kohaldada ega neid kohtumenetlusele allutada nende poolt oma kohustuste täitmisel avaldatud arvamuste või antud häälte tõttu.“

- 3 Protokollis artiklis 9 on sätestatud:

„Euroopa Parlamendi istungjärkude ajal on Euroopa Parlamendi liikmetel:

- a) oma riigi territooriumil samasugune immunitet nagu selle riigi parlamendi liikmetel;
- b) teise liikmesriigi territooriumil immunitet tõkendite ja kohtumenetluse suhtes.

Euroopa Parlamendi liikmete immunitet kehtib ka siis, kui nad sõidavad Euroopa Parlamendi istungipaika ja sealt tagasi.

Immunitedile ei saa tugineda, kui parlamendiliige tabatakse õiguserikkumiselt, ning see ei takista Euroopa Parlamendil kasutamast õigust oma liikme immunitet ära võtta.“

- 4 Euroopa Parlamendi kodukorra (kaheksas ametiaeg – jaanuar 2017) artikli 5 „Eesõigused ja puutumatus“ lõike 2 teises lauses on ette nähtud:

„Parlamentaarne puutumatus ei ole parlamendiliikme isiklik eesõigus, vaid parlamendi kui terviku ja selle liikmete sõltumatuse tagatis.“

Vaidluste taust

- 5 Vaidluse taust on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–10 ja selle võib käesoleva menetluse vajadustest lähtudes kokku võtta järgmiselt.
- 6 Apellant valiti Euroopa Parlamendi liikmeks kaheksanda koosseisu ametiaja valimistel, mis toimusid 22.–25. maini 2014.
- 7 23. septembril 2015 postitati sotsiaalvõrgustikus Twitter apellandi kontole foto, millel oli rühm naisi, kes kandsid riietust, mis varjas kogu nende näo, välja arvatud silmad, ning kes näisid ootavat Caisse d’allocations familiales’i (CAF, Peretoetuste Fond) ees. Fotole oli lisatud järgmine kommentaar: „Rosny-Sous-Bois CAF, 9.12.2014. Kogu nägu katva loori kandmine peaks ju olema seadusega keelatud...“ (edaspidi „vaidlusalune säuts“).

- 8 Pärast seda, kui Seine-Saint-Denis' CAFi (Prantsusmaa) peadirektor esitas 27. novembril 2015 kuriteoteate haldusorgani avaliku laimamise kohta, alustas procureur de la République de Bobigny (Bobigny prokurör, Prantsusmaa) 19. jaanuaril 2016 kriminaalmenetlust seoses „viha või vägivalda õhutamise ja isiku või isikute rühma vastu nende päritolu või teatavasse etnilisse rühma, rahvusesse, rassi või uskkonda kuulumise või mittekuulumise tõttu“ ning avaliku laimamise tunnustel.
- 9 Eeluurimiskohtunik kohustas apellanti ilmuma eelistungile 20. septembril 2016. Ta vaidles sellele kutsele vastu, tuginedes enda kui parlamendiliikme puutumatusel.
- 10 Tribunal de grande instance de Bobigny (Bobigny esimese astme kohus, Prantsusmaa) eeluurimiskohtunik esitas 23. septembri 2016. aasta avaldusega Euroopa Parlamendile taotluse see puutumatus ära võtta.
- 11 Prantsuse justiitsminister edastas selle taotluse 1. detsembril 2016 Euroopa Parlamendi presidendile.
- 12 Euroopa Parlamendi õiguskomisjon kuulas apellandi ära 11. aprillil 2017.
- 13 Euroopa Parlament võttis 14. juunil 2017 vastu vaidlusaluse otsuse.
- 14 Eeluurimiskohtuniku ülesandeid täitnud tribunal de grande instance de Bobigny (Bobigny esimese astme kohus) aseesimees saatis 26. aprilli 2018. aasta kohtumäärusega apellandi kriminaalaja tribunal correctionnel'ile (kriminaalkohus).

Menetlus Üldkohus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 15 Apellant esitas 12. augustil 2017 Üldkohu kantseleisse hagiavalduse, milles palus vaidlusaluse otsuse tühistada ja selle otsusega väidetavalt tekitatud mittevaralise kahju hüvitada.
- 16 Apellant põhjendas oma nõudeid nelja väitega: esimene puudutas protokollis artikli 8 rikkumist, teine protokollis artikli 9 rikkumist, kolmas põhjendamiskohustuse ning võrdse kohtlemise ja hea halduse põhimõtete rikkumist, ning neljas kaitseõiguste rikkumist ja Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 9 lõike 9 ja artikli 150 lõike 2 õigusvastasust.
- 17 Üldkohus analüüsis esimest ja teist väidet koos, tuletades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 34 sissejuhatuseks meelde, et kui Euroopa Parlament, kellele on esitatud parlamendiliikmelt puutumatuse äravõtmise taotlus, jõuab järeldusele, et taotluse aluseks olevad teod ei kuulu protokollis artikli 8 kohaldamisalasse, peab ta kontrollima, kas asjaomasel parlamendiliikmel on nende tegude suhtes protokollis artiklis 9 ette nähtud puutumatus, ning kui see on nii, siis otsustada, kas puutumatus tuleb ära võtta või mitte.
- 18 Seejärel jagas Üldkohus argumentid, millega apellant oma kahte esimest väidet põhjendas, viieks osaks: esimene puudutas seda, et vaidlusaluse säutsu suhtes on kohaldatav Prantsuse põhiseaduse artikkel 26; teine seda, et kõnealune säuts on arvamus, mille apellant avaldas oma parlamendiliikme kohustuste täitmisel protokollis artikli 8 tähenduses; kolmas seda, et Euroopa Parlament rikkus apellandilt parlamendiliikme puutumatus alusetult ära võttes põhiõigust sõnavabadusele; neljas seda, et apellant ei olnud vaidlusaluse säutsu autor, ning viies apellandi ja Euroopa Parlamendi sõltumatuse kahjustamist.
- 19 Üldkohus lükkas argumentide esimese osa tagasi, kuna see on edutu. Ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 41, et põhjus, miks Euroopa Parlament asus seisukohale, et apellant ei saa tugineda Prantsuse põhiseaduse artiklile 26, ei olnud mitte see, et vaidlusalune avaldus tehti Twitteris, vaid see, et vaidlusalust säutsu ei saa käsitada apellandi poolt parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamus või antud häälena protokollis artikli 8 tähenduses.

- 20 Teine argumentide osa lükati tagasi põhjendamata tõttu. Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 53 sisuliselt, et vaidlusaluse säutsu eesmärk oli avaldada kahetsust avalikus ruumis näo varjamist keelava Prantsuse seaduse rikkumise pärast seoses konkreetse sündmusega, mis näis olevat toimunud Prantsusmaa territooriumil avaliku teenusega seotud ülesandeid täitva asutuse ees, ning seda ei saa samastada üldisema seisukohavõtuga päevakajaliste või Euroopa Parlamendis käsitletavate teemade kohta. Üldkohus järeldas sellest vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54, et puudub ilmne otsene seos vaidlusaluse säutsu ja apellandi kui parlamendiliikme kohustuste vahel ning et järelikult ei teinud Euroopa Parlament ilmset hindamisviga, kui ta leidis, et apellandile tehtud etteheited ei puuduta parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamusi või antud hääli protokollis artikli 8 tähenduses.
- 21 Kolmas argumentide osa lükati samuti tagasi põhjendamata tõttu. Kuigi Üldkohus tuletas kohtuotsuse punktis 58 meelde, et protokollis artikkel 8 on tihedalt seotud sõnavabaduse kaitsega, leidis ta selle kohtuotsuse punktis 59 siiski, et apellandile ette heidetud teod ei kuulu selle artikli kohaldamisalasse ning järelikult ei ole Euroopa Parlament seda vabadust rikkunud.
- 22 Üldkohus lükkas neljanda argumentide osa tagasi, kuna see on edutu. Ta märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 61 ja 62 esiteks, et küsimus, kas puutumata äravõtmine tingimused on selle taotlemise ajal täidetud, on eraldiseisev küsimusest, kas asjaomasele parlamendiliikmele etteheidetavad teod on tõendatud, ning teiseks, et Euroopa Parlamendi pädevuses ei ole otsustada, kas neid tegusid saab parlamendiliikmele süüks panna.
- 23 Lõpetuseks lükati viies argumentide osa põhjendamata tõttu tagasi. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 66 ja 67 märkis Üldkohus, et kuna protokollis artikkel 9 lubab Euroopa Parlamendil parlamendiliikmetelt nende immuniteedi ära võtta, ei saa sellele institutsioonile ette heita, et ta pidas käesoleva juhtumi asjaolusid ja Prantsuse justiitsministri esitatud taotlust arvestades otstarbekaks apellandilt puutumata ära võtta, et võimaldada Prantsuse õiguskaitseasutustel jätkata alustatud uurimist.
- 24 Kolmanda väite, mille esimene osa puudutas põhjendamiskohustuse ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist ning teine osa hea halduse põhimõtte rikkumist, lükkas Üldkohus tervikuna tagasi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 102.
- 25 Mis puudutab selle väite esimest osa, milles apellant märkis, et Euroopa Parlament kohtles teda erinevalt parlamendiliikmetest, kes olid võrreldavas olukorras, ilma et ta oleks seda piisavalt põhjendanud, siis täpsustas Üldkohus kõigepealt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76, et Euroopa Parlamendi õigusasjade- ja siseturukomisjoni 6. juuni 2003. aasta dokument „Teatis parlamendiliikmetele nr 11/2003“, mille ese on „Puutumata äravõtmine vastavalt privileegide ja immuniteedide protokollis artiklile 9. Arvamuste avaldamise vabadusega seotud asjade pinnalt sõnastatud põhimõtted“ (edaspidi „teatis nr 11/2003“), millele apellant esimese väiteosa põhjendamiseks viitab, ei ole Euroopa Parlamendi akt ELTL artikli 288 tähenduses ja sellel ei ole siduvat toimet. Üldkohus märkis seejärel vaidlustatud kohtuotsuse punktides 80 ja 81 esiteks, et kuivõrd apellant ei täpsustanud ei seda, millised olid need teod või väljütlemised, mida heideti ette neile parlamendiliikmetele, kelle kohta ta väitis, et nende suhtes on kõnealust teatist kohaldatud, ega seda, millistel asjaoludel kõnealused teod aset leidsid, ei tõendanud ta, et nende parlamendiliikmete olukord oli võrreldav tema omaga. Teiseks, kuna käesoleval juhul puudub otsene seos vaidlusaluse säutsu ja apellandi kui parlamendiliikme kohustuste vahel, ei ole apellant tõendanud, et Euroopa Parlament kaldus kõrvale selles teatises sätestatud põhimõttest, mille kohaselt üldpõhimõtteks on, et puutumata ei võeta ära juhtudel, kui teod, milles parlamendiliiget süüdistatakse, kuuluvad tema poliitilise tegevuse raamesse või on sellega otseselt seotud.
- 26 Sama väite teise osa kohta märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 88 ja 99, et peale poliitilise ideoloogia erinevuse ei esitanud apellant ühtegi konkreetset tõendit, mis kinnitaks, et Prantsuse valitsus ja eelkõige Prantsuse justiitsminister kiusaksid taga Front nationali, mille üks

esindajatest apellant on, või et kriminaalmenetluse alustamine oleks olnud ajendatud üksnes või kasvõi osaliselt tema kuulumisest sellesse erakonda. Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 94 ka, et ükski asjaolu ei võimalda asuda seisukohale, et apellandi parlamendiliikme puutumatus eärvõtmise taotlus esitati kohtumenetluses, mille kulg oleks olnud ebatavaline, seda eelkõige tähtaegade osas. Lõpuks leidis ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 96, et ükski apellandi poolt selles kontekstis esile toodud asjaolu, milleks oli see, et vaidlusaluse säutsu koostas tema assistent, see, et ta kustutas säutsu kohe, kui ta sellest teada sai, ning see, et süüdimõistmise korral võidakse talle lisakaristusena mõista valimistel osalemise keeld ning Euroopa Parlamendi liikmemandaadi ja kõigi valimistel saadud mandaatide kaotus, ei ole nende asjaolude hulgas, mida Euroopa Parlament pidi arvesse võtma selleks, et teha kindlaks, kas parlamendiliikmelt protokollis artikli 9 alusel puutumatus eärvõtmise tingimused olid käesoleval juhul täidetud.

- 27 Kõrvalmärkusena tõdes Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 101, et asja kriminaalkohtusse saatmise määrus, mida on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktis 14, on vaidlusalusest otsusest hilisem ja pigem räägib vastu apellandi argumentidele, mis puudutavad Prantsuse õiguskaitsesutuste poolset *fumus persecutionis*'t. Seejuures rõhutas Üldkohus, et selle kohtumääruse kohaselt ei takista asjaolu, et apellant ei olnud vaidlusaluse säutsu autor, tema suhtes kriminaalmenetluse alustamist 29. juuli 1881. aasta pressivabaduse seaduse (loi du 29 juillet 1881 sur la liberté de la presse; *JORF*, 30.7.1881, lk 4201) kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „29. juuli 1881. aasta seadus“) alusel.

Poolte nõuded

- 28 Apellant palub Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
 - tühistada vaidlusalune otsus;
 - otsustada apellandile kohtukulude hüvitamiseks väljamõistetava summa suurus ja
 - mõista kohtukulud välja Euroopa Parlamendilt.
- 29 Euroopa Parlament palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

- 30 Apellant põhjendab oma apellatsioonkaebust kahe väitega, mis on koondatud ühte jakku pealkirjaga „Liidu õiguse rikkumine Üldkohtu poolt – õigusnormi rikkumine ja asjaolude väär õiguslik kvalifitseerimine – ilmne hindamisviga“. Täpsemalt heidab apellant Üldkohtule ette kahe „ilmse hindamisvea“ tegemist nii teise kui ka kolmanda esimeses kohtuastmes esitatud väite analüüsimisel ning tema hinnangul mõjutasid need vead „seda, kuidas Üldkohus õiguslikult kvalifitseeris väljaütlemised, mille suhtes menetlust alustati, ja nende konteksti“, ning tõid kaasa selle, et alusetult jäeti apellandi suhtes kohaldamata protokollis artiklid 8 ja 9.

Esimene väide

Poolte argumentid

- 31 Esimeses väites heidab apellant vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 47 ja 52–54 viidates Üldkohtule ette, et viimane ei pidanud vaidlusalust säutsu tema kui parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamuseks. Apellant põhjendab seda väidet kolme argumentiga.
- 32 Esiteks tuvastas Üldkohus ekslikult, et vaidlusaluses säutsus kommenteeritud sündmus ei kuulu seetõttu, et see toimus Prantsusmaal, Euroopa Parlamendi liikme huvisfääri jäävate küsimuste hulka, samas kui iga parlamendiliige on valitud oma riigist, esindab enda valijaid ning peab säilitama oma mandaadi kestuse ajal nendega vajaliku sideme, käsitledes eelkõige fakte, mis neid huvitavad või puudutavad.
- 33 Teiseks asus Üldkohus ekslikult seisukohale, et arvamus kujutab endast tingimata üldist seisukohta, välistades igasuguse viite konkreetsele sündmusele. Apellandi sõnul on see järeldus vastuolus nii teatisega nr 11/2003 ja eelkõige selle põhimõttega nr 2 kui ka 29. juuli 1881. aasta seadusega, mille kohaselt käsitatakse vaidlusalust säutsu arvamuseks. Lõpuks viitab apellant 8. oktoobri 2009. aasta kohtuotsusele Brunet-Lecomte ja Tanant vs. Prantsusmaa (CE:ECHR:2009:1008JUD 001266206), milles Euroopa Inimõiguste Kohus leidis, et solvav või laimav avaldus võib muutuda osaks poliitilisest debatist ning kuuluda põhiõiguseks oleva sõnavabaduse kaitse alla, kui selline debatt on avalikes huvides.
- 34 Kolmandaks leidis Üldkohus ekslikult, et see, kui parlamendiliige juhib tähelepanu Prantsuse seadusega vastuolus olevale tegevusele, ei ole päevakajaline küsimus. Sellega seoses väidab apellant ühelt poolt, et kogu nägu katva loori kandmine avalikus kohas kui islamiusku kuulumise avalikult nähtavaks tegemine on „üldist huvi pakkuv teema, mis puudutab nii ühiskondlikku elu kui ka naiste õigusi“. Teiselt poolt oleks Üldkohus pidanud kohaldama 6. septembri 2011. aasta kohtuotsusega Patriciello (C-163/10, EU:C:2011:543) loodud kohtupraktikat, mille kohaselt parlamendiliikme puutumatus äravõtmisest keeldumisel tuleb kontrollida, kas ta võttis sõna poliitilise tegevuse käigus oma valijate üldistes huvides.
- 35 Euroopa Parlament leiab omalt poolt, et need kolm argumenti põhinevad vaidlustatud kohtuotsuse väärti mõistmisel ja et esimene väide tuleb seega põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

- 36 Esimeses väites heidab apellant Üldkohtule sisuliselt ette protokolli artikli 8 rikkumist, kuna viimane leidis, et vaidlusalune säuts ei ole parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamus selle sätte tähenduses.
- 37 Sellega seoses väärivad esiteks meeldetuletamist, et protokolli artikkel 8 on erisäte, mille eesmärk on kaitsta Euroopa Parlamendi liikmete sõnavabadust ja sõltumatust, mistõttu see välistab igasuguse kohtumenetluse parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamuse või antud hääle suhtes (vt selle kohta 6. septembri 2011. aasta kohtuotsus Patriciello, C-163/10, EU:C:2011:543, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Teiseks on protokolli artikkel 8 – arvestades selle eesmärki ja sõnastust, mis viitab sõnaselgelt Euroopa Parlamendi liikmete avaldatud arvamustele ja antud häälele – peamiselt kohaldatav nende avalduste suhtes, mis viimased on teinud Euroopa Parlamendi ruumides. Ei ole siiski välistatud, et avaldus, mille parlamendiliige on teinud väljaspool neid ruume, võib endast kujutada parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamust, kuna sellise arvamuse olemasolu ei sõltu mitte kohast, kus seda avaldati, vaid selle laadist ja sisust. Seega tuleb mõistet „arvamus“ selle sätte tähenduses mõista laias tähenduses,

nii et see hõlmab ka neid seisukohti või avaldusi, mis oma sisu poolest vastavad subjektiivseid hinnanguid väljendavatele väidetele (vt selle kohta 6. septembri 2011. aasta kohtuotsus *Patriciello*, C-163/10, EU:C:2011:543, punktid 29, 30 ja 32).

- 39 Kolmandaks, kuna protokollis artiklis 8 ette nähtud puutumatus võib lõplikult takistada riigisisestel õiguskaitseasutustel ja kohtutel teostada oma vastavat pädevust süütegude menetlemisel ja nende eest karistuste määramisel ning seetõttu võtta isikutelt, keda need arvamused on kahjustanud, võimaluse kohtusse pöörduda, sealhulgas vajaduse korral selleks, et tsiviilkohtus nõuda tekitatud kahju hüvitamist, peab parlamendiliikme avaldatud arvamuse ja tema kui parlamendiliikme kohustuste vahel nõutav seos olema otsene ja ilmne (vt selle kohta 6. septembri 2011. aasta kohtuotsus *Patriciello*, C-163/10, EU:C:2011:543, punktid 33–35).
- 40 Neljandaks tuleb erinevalt protokollis artikli 9 esimese lõigu punktis a ette nähtud parlamentaarsest puutumatuses, mis sõltub riigisisestest õigusest, protokollis artiklis 8 ette nähtud puutumatuses ulatus kindlaks määrata ainuüksi liidu õiguse alusel, kuna puudub viide liikmesriikide õigusele (vt selle kohta 6. septembri 2011. aasta kohtuotsus *Patriciello*, C-163/10, EU:C:2011:543, punkt 25).
- 41 Käesolevas asjas tuleb esimese väite põhjendamiseks esitatud esimese argumendi kohta tõdeda, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 61–63, et vastupidi apellandi väidetule ei ole Üldkohus kinnitanud, et kuna vaidlusaluses säutsus kommenteeritud väidetav sündmus leidis aset Prantsusmaal, ei kuulu see Euroopa Parlamendi liikme huvisfääri jäävate küsimuste hulka. Ta ei välistanud ka seda, et sündmused, mis võivad puudutada islamiusuga ja naiste õiguste kahjustamisega seotud probleeme, võivad olla käsitatavad üldist huvi pakkuvate küsimustena. Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 53 sisuliselt, et kuna vaidlusalune säuts väljendab pigem tahet asetada rõhk Prantsuse seadusega vastuolus olevale käitumisele kui soovi kaitsta naiste õigusi, ei saa seda samastada üldisema seisukohavõtuga päevakajaliste või Euroopa Parlamendis käsitletavate teemade kohta.
- 42 Sellest järeldub, et esimese väite põhjendamiseks esitatud esimene argument lähtub vaidlustatud kohtuotsuse väärilt mõistmisest ja tuleb tagasi lükata.
- 43 Mis puudutab esimese väite põhjendamiseks esitatud teist argumenti, siis tuleb esiteks tõdeda, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 64 ja 65 märkis, et Üldkohus ei piiranud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 46 mõistet „arvamus“ protokollis artikli 8 tähenduses üldise seisukohaga, mis välistab igasuguse viite konkreetsele sündmusele. Vastupidi, Üldkohus tuletas mõistet „arvamus“ käsitlevale Euroopa Kohtu praktikale tuginedes meelde, et seda mõistet tuleb mõista laias tähenduses, nii et see hõlmab seisukohti või avaldusi, mis oma sisu poolest vastavad subjektiivseid hinnanguid väljendavatele väidetele. Üldkohus ei piiranud seega alusetult seda mõistet, vaid piirdus oma analüüsi tulemusel tõdemusega, et vaidlusaluse säutsu ja apellandi kui parlamendiliikme kohustuste vahel puudub ilmne otsene seos.
- 44 Teiseks, jättes kõrvale asjaolu, et apellandi viidatud teatis nr 11/2003 ei ole õiguslikult siduv, tuleb märkida, et selles teatises on piiratud põhimõttes nr 2 täpsustamisega, et puutumatuses äravõtmist välistavaks parlamendiliikme poliitilisse tegevusse kuuluvaks arvamus avaldamiseks peetakse avaldusi – isegi kui need on tehtud liikmesriigi parlamendi tribüünilt, mis on mõeldud publikule – avalikel koosolekutel, poliitilistes väljaannetes, ajakirjanduses, raamatus, televisioonis, poliitilisele kirjutisele allakirjutamisel ning isegi kohtus, kuid selles põhimõttes ei ole siiski käsitletud tingimusi, mis on nõutavad selleks, et need arvamused võiksid kuuluda konkreetset protokollis artikli 8 kohaldamisalasse kui parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamused või antud hääled. Millelegi selles teatises ei saa seega tugineda selleks, et vaidlustada Üldkohtu järeldus, et vaidlusaluse säutsu postitamine ei olnud käsitatav apellandi kui parlamendiliikme kohustuste täitmisena protokollis artikli 8 tähenduses, nagu seda on tõlgendatud eelkõige 6. septembri 2011. aasta kohtuotsuses *Patriciello* (C-163/10, EU:C:2011:543, punktid 32–35).

- 45 Kolmandaks, kuna protokollis artiklis 8 ette nähtud puutumatus ulatus tuleb kindlaks määrata üksnes liidu õiguse alusel, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 40, ei ole 29. juuli 1881. aasta seadusele tuginev apellandi argument asjakohane ja tuleb tagasi lükata, kuna see on edutu.
- 46 Neljandaks ei ole asjakohane ka Euroopa Inimõiguste Kohtu 8. oktoobri 2009. aasta otsus Brunet-Lecomte ja Tanant vs. Prantsusmaa (CE:ECHR:2009:1008JUD 001266206), millele apellant selles kontekstis tugineb. Piisab, kui tõdeda, et see kohtuotsus ei puuduta küsimust, kas avaldus kujutab endast parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamust, vaid käsitleb – nagu apellant ise märgib – võimalust asuda seisukohale, et laim on kaitstud põhiõigusega sõnavabadusele.
- 47 Mis puudutab esimese väite põhjendamiseks esitatud kolmandat argumenti, siis tuleb märkida, et vastupidi apellandi väidetule ei tuvastanud Üldkohus, et asjaolu, et parlamendiliige juhib tähelepanu Prantsuse seadusega vastuolus olevale tegevusele, ei ole päevakajaline küsimus. Nimelt piirdus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 53 tõdemisega, et vaidlusalune säuts näitas pigem soovi juhtida tähelepanu Prantsuse seadusega vastuolus olevale tegevusele, mitte niivõrd väljendada muret naiste õiguste kaitse pärast, mistõttu asjaolu, et apellant on Euroopa Parlamendi naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni asendusliige, ei võimalda vaidlusalust säutsu seostada tema kui parlamendiliikme kohustustega.
- 48 Sellest tuleneb, et esimene väide, mis puudutab protokollis artikli 8 rikkumist Üldkohtu poolt, tuleb põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

Teine väide

Poolte argumendid

- 49 Teises väites heidab apellant vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 61, 62, 96, 100 ja 101 viidates Üldkohtule sisuliselt ette, et viimane jättis vaidlusaluse otsuse muutmata, leides ekslikult, et tema kui parlamendiliikme puutumatuse äravõtmise tingimused olid täidetud. Apellant põhjendab seda väidet kolme argumendiga.
- 50 Esiteks leidis Üldkohus ekslikult, et Euroopa Parlamendi ülesanne ei ole kontrollida, kas teod, mille toimepanemist heidetakse ette parlamendiliikmele, kelle puutumatuse äravõtmist nõutakse, on tõendatud, kuigi Euroopa Parlament analüüsis neid tegusid ja tunnistas nende esinemist.
- 51 Teiseks ei teinud Üldkohus õigeid õiguslikke järeldusi 29. juuli 1881. aasta seaduse artiklist 42, millega on kehtestatud „edasikanduva vastutuse“ põhimõte, mis võimaldab liikmesriigi pädevatel asutustel alustada menetlust säutsu tegeliku autori suhtes, kelleks käesoleval juhul oli apellandi assistent.
- 52 Kolmandaks omistas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 101 kriminaalkohtusse saatmise määrusele, mida on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktis 14, õigusliku tähenduse, mis on vastupidine sellele, mille ta oleks pidanud sellele omistama, võttes arvesse, et apellant ei olnud vaidlusaluse säutsu autor ning kustutas selle kohe, kui ta sellest teada sai, mis tõendab, et tal ei olnud kavatsust süütegu toime panna. Asjaolu, et apellant oli ainus, kes kriminaalkohtusse saadeti, samas kui vaidlusaluse säutsu tegeliku autori suhtes kohaldati aegumist, on pealegi mõistetav apellandi „kohtuliku kiusamisena“ ja selle näol on tegemist „sooviga teda poliitilises plaanis kahjustada ning selline tegevus on iseloomulik *fumus persecutionis*’ele“.
- 53 Euroopa Parlament leiab, et teine väide on vastuvõetamatu, kuna selle põhjendamiseks esitatud kolm argumenti ei vasta ei nõuetele, mis tulenevad Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust, Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punktist d ja artiklist 169 ning Euroopa Kohtu praktikast, mis käsitleb nende Üldkohtu vigade kindlakstegemist, millele võib apellatsioonkaebuse

põhjendamisel viidata, ega tingimustele, mille korral võib Euroopa Kohus apellatsioonimenetluses kontrollida tõendite hindamisel tehtud vigu. Euroopa Parlament tugineb eelkõige 27. juuni 2013. aasta kohtumäärusele *Concal vs. komisjon* (C-570/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:440, punkt 13) ja 16. septembri 2010. aasta kohtumäärusele *Dominio de la Vega vs. ühtlustamisamet* (C-459/09 P, ei avaldata, EU:C:2010:533, punkt 44).

Euroopa Kohtu hinnang

- 54 Teises väites heidab apellant Üldkohtule sisuliselt ette, et ta eiras protokollis artiklit 9, kui ta jättis vaidlusaluse otsuse muutmata.
- 55 Kõigepealt tuleb märkida, et teise väite põhjendamiseks esitatud argumentides on piisavalt selgitatud, milliseid vigu apellant Üldkohtule ette heidab, mistõttu vastupidi Euroopa Parlamendi väidetule ei tule seda väidet kohe vastuvõetamatus tõttu tagasi lükata.
- 56 Mis puudutab selle väite sisulist analüüsi, siis tuleb meenutada, et kuigi protokollis artikli 9 esimese lõigu punktis a on ette nähtud, et Euroopa Parlamendi istungjärkude ajal on Euroopa Parlamendi liikmetel oma riigi territooriumil samasugune puutumatus nagu selle riigi parlamendi liikmetel, on sama artikli kolmandas lõigus täpsustatud, et Euroopa Parlament võib otsustada oma liikmetel puutumatus ära võtta.
- 57 Mis puudutab teise väite põhjendamiseks esitatud esimest argumenti, siis tuleb märkida, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 61, 62 ja 96 õigesti, et küsimus, kas protokollis artikli 9 alusel parlamendiliikme puutumatuse äravõtmise tingimused on selle taotlemise ajal täidetud, on eraldiseisev küsimusest, kas asjaomasele parlamendiliikmele etteheidetavad teod on tõendatud, kuna viimane küsimus kuulub liikmesriigi ametiasutuste pädevusse.
- 58 Kuigi vastab tõele, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 100 tõdes, et Euroopa Parlament tunnistas vaidlusaluses otsuses, et apellant ei olnud vaidlusaluse säutsu autor ja et ta kustutas selle kohe, kui ta sellest teada sai, oli selle tõdemuse eesmärk üksnes kirjeldada faktilisi asjaolusid, mis olid talle teatavaks saanud seoses apellandilt parlamendiliikme puutumatuse äravõtmise taotlusega, ning seda ei saa kuidagi samastada hinnanguga apellandi vastutusele tema Twitteri konto võimaliku kasutamise eest tema assistendi poolt, mis võib olenevalt olukorrast panna Euroopa Parlamendi keelduma apellandilt protokollis artikli 9 alusel parlamendiliikme puutumatuse äravõtmisest. Seega ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta otsustas, et see asjaolu ei mõjuta vaidlusaluse otsuse õiguspärasust.
- 59 Teise väite põhjendamiseks esitatud teise argumenti kohta, millega apellant heidab Üldkohtule ette, et viimane ei teinud 29. juuli 1881. aasta seaduse artiklist 42 kohaseid õiguslikke järeldusi, tuleb tõdeda, et ei Euroopa Parlament vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisel ega Üldkohus selle otsuse õiguspärasuse kontrollimisel ei pidanud 29. juuli 1881. aasta seadust kohaldama. Seetõttu jääb see argument edutuks.
- 60 Mis puudutab kolmandat argumenti, siis piisab, kui märkida, et see puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkti 101, milles – nagu Üldkohus ise märkis – on esitatud selle kohtuotsuse punktides 99 ja 100 esitatutega võrreldes täiendav põhjendus. Esiteks ei vaidlusta aga apellant selle kohtuotsuse punkti 99 ning teiseks ei ole selle punktis 100 rikutud ühtegi õigusnormi, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 58. Neil asjaoludel tuleb see argument tagasi lükata, kuna see on edutu (vt selle kohta 30. mai 2018. aasta kohtuotsus *Azoulay jt vs. parlament*, C-390/17 P, EU:C:2018:347, punkt 29).
- 61 Sellest järeldub, et teine väide tuleb tagasi lükata, kuna see on osaliselt põhjendamatu ja osaliselt edutu.
- 62 Kõigest eespool toodust tuleneb, et käesolev apellatsioonkaebus tuleb jätta rahuldumata.

Kohtukulud

- ⁶³ Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Euroopa Parlament on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja apellant on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb käesoleva apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulud välja mõista viimaselt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Mylène Troszczynskilt.**

Allkirjad